

B-11. **Tüzemen, N.**, Akbulut, Ö., Özhan, M. 1994. Esmer ve Siyah Alaca Sığırların Erzurum Koşullarında Büyüme ve Gelişme Özelliklerinin Karşılaştırılması. Türkiye Bilimsel ve Teknik Araştırma Kurumu (TÜBİTAK), VHAG-876 nolu Proje Sonuç Raporu.

ÖZET

Bu araştırmada Atatürk Üniversitesi Ziraat İşletmesi koşullarında yetiştirilen Esmer ve Siyah-Alacaların doğum, süttten kesim, 3. ay, 6. ay, 9. ay, 12. ay 15. ay ve 18. ay canlı ağırlıkları, doğum, süttten kesim, 6. ay, 12. ay ve 18. ay vücut ölçüleri ve doğumdan 12. aya kadar yaşama güçleri incelenmiştir. Esmer ve Siyah Alacalarda adı geçen dönemlerde canlı ağırlık ortalamaları dişi ve erkeklerde ayrı ayrı hesaplanmıştır. Her iki ırkın erkekleri dişilerine bütün dönemlerde canlı ağırlık ortalamaları bakımından üstünlük göstermişlerdir. Ayrıca doğum ağırlığı dışındaki canlı ağırlıklar bakımından Siyah-Alacalar Esmerlerden daha yüksek ortalamalara sahip bulunmuşlardır. Her iki ırk alınan vücut ölçüleri (cidago yüksekliği, vücut uzunluğu, göğüs derinliği, göğüs çevresi ve ön incik çevresi) bakımından mukayese edildiğinde yine Siyah-Alacaların Esmerlere üstünlük sağladığı görülmüştür.

Esmer ve Siyah Alacalarda doğumdan 12 aylık yaşa kadar olan çeşitli dönemlerdeki ölüm oranları sırasıyla 0-3 aylık dönemde % 6.73 ve 3.41; 3-6 aylık dönemde % 1.44 ve 0.00; 6-12 aylık dönemde % 0.96 ve 1.13; 0-12 aylık dönemde % 9.13 ve 4.54; yavru atma % 1.44 ve 1.13; ölü doğum % 0.48 ve 2.27 olarak belirlenmiştir. Ölü doğum hariç yaşama gücü değerleri bakımından istatistiksel olarak önemsiz olmakla birlikte Siyah Alacaların Esmerlerden daha iyi durumda olduğu görülmektedir. Ayrıca ilk çiftleşme yaşı ve ilk buzağılama yaşı değerleri aşımı ve doğumu gerçekleşen hayvanlarda sırasıyla Esmerler için 575 ve 883 gün, Siyah-Alacalar için 563 ve .874 gün olarak tespit edilmiştir. İstatistiksel olarak yaşama gücü, ölüm oranı ve döl verimi özelliklerinde her iki ırk benzer performans göstermişlerdir.